GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 flor., pe şése lunĭ 6 flor., pe trei lunĭ 3 flor.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 229. *Duminecă 13 (25) Octomvre.* **1885.**

Din causa S-tei sĕrbătorĭ de Lunĭ, ḑiarulŭ nu va apăré până Marţĭ séra.

Braşovŭ, 12 (24) Octomvre 1885.

Aialtăerĭ, Joi, s'au deschisŭ şedinţele delegaţiunilorŭ austro-ungare în Viena, fiindŭ aleşĭ ca presidenţĭ în delegaţiunea ungară cardinalulŭ Haynald, ér în delegaţiunea austriacă comitele Falkenhahn.

Ne putemŭ aşteptá de astă dată la nisce discusiunĭ fórte interesante în delegaţiunĭ, carĭ vorŭ avé ca obiectŭ politica esterióră a monarchiei nóstre. Preşedintele delegaţiunei ungare Dr. Haynald a şi accentuatŭ în discursulŭ sĕu, că problema ce vorŭ avé sĕ-o resolve delegaţiunile în rêndulŭ acesta este mai grea ca cele anteriόre, pentru că mai întâiŭ e vorba de noue sarcinĭ, carĭ deja apasă greu poporaţiunea ţĕrei, apoi findcă „în urma evenimentelorŭ celorŭ mai noue în peninsula balcanică s'au încurcatŭ relaţiunile politice ale Europei.“

Haynald sperézĕ însĕ, că va succede delegaţiunilorŭ de a afla cheia prin care „sĕ pótă satisface tuturorŭ necesităţilorŭ, de carĭ nu se póte lipsi guvernulŭ spre a puté atinge scopulŭ statului“ şi totuşĭ „sĕ nu pérdă din vedere, câtŭ de multŭ trebue sĕ ducă în spinare ţéra, a cărei putere de dare şi aşa este destulŭ de încordată şi care sufere aşa de multŭ în urma crisei economice, ce s'a iscatŭ scăḑêndŭ preţulŭ productelorŭ pămêntului.“

A aduce în consonanţă trebuinţele infiinite ale statului, cu interesele economice ale poporaţiunei e în adevĕrŭ în împrejurările actuale o problemă fórte grea şi este apróре cu neputinţă ca ea sĕ se resolveze spre mulţumirea ambelorŭ părţĭ.

Bugetulŭ comunŭ alŭ monarchiei s'a urcatŭ dela anulŭ 1869 incóce dela 89 la 119 milióne şi în preliminarulŭ, ce se va presenta acum delegaţiunilorŭ, earăşĭ sĕ cere c'unŭ jumătate de milionŭ mai multŭ, cu totulŭ pentru 1886 se cerŭ 119,724,748 florinĭ, adecă cu 491, 238 florinĭ mai multŭ ca în anulŭ trecutŭ. Acésta sumă se pretinde cu tóte că preliminarulŭ estraordinarŭ pentru armată s'au împuţinatŭ cu 1,700,997 florinĭ.

Cheltuielile mergŭ aşadér crescândŭ înainte şi încurcăturile în relaţiunile politice ale Europei de sigurŭ nu vorŭ contribui ca sĕ se micşoreze. Caracteristicŭ este, că preşedintele delegaţiunei austriace nu atinge cu nicĭ unŭ cuvêntŭ evenimentele din peninsula balcanică, ci accentuézĕ numai „trebuinţa ce sĕ sêmte în generalŭ d'a se susţiné pacea.“ Se pare, că cei din Austria nu se temŭ aşa de multŭ de încurcăturile orientale ca cei din Ungaria, orĭ că evită cu intenţiune d'a accentua dificultăţile esterióre spre a dovedi prin acésta, că au deplină încredere în politica comitelui Kalnoky.

Din decursulŭ discusiunilorŭ, ce se vorŭ nasce în sînulŭ delegaţiunilorŭ vomŭ puté vedé, décă este adevĕrată faimă ce s'a fostŭ lăţitŭ, că posiţiunea comitelui Kalnoky ar fi sdruncinată din causă, că cei din Berlin n'arŭ fi mulţumiţĭ cu purtarea lui şi i-arŭ fi luatŭ în nume de rĕu mai alesŭ, că a încungiuratŭ pe Regele Milanŭ sĕ-şĭ mobiliseze armata.

Nu mai încape îndoélă, că la încurcarea relaţiunilorŭ politice ale „Europei,“ de care ne vorbesce cardinalulŭ Haynald, au contribuitŭ afară de Bulgarĭ, în mare mĕsură şi armările şi concentrările de trupe ale Serbiei şi Greciei, cari în locŭ de a încetá, în urma dojenirei marilorŭ puterĭ, se făcu totŭ în mĕsură mai mare.

Rusia — décă este sĕ dămŭ creḑĕmêntŭ enunciaţiunilorŭ foilorŭ oficióse rusescĭ — pare a fi hotărîtă sĕ se opună planurilorŭ guvernului sêrbescŭ şi grecŭ, pe când de altă parte lucră la rĕsturnarea şi discreditarea prinţului Alexandru alŭ Bulgariei, care s'a grăbitŭ a se pune în fruntea mişcărei revoluţiunare bulgare, fără a aştepta mai întâi ordinele din Petersburg.

In faţa acestei politice rusescĭ este de mare interesŭ a se sci ce direcţiune va lua politica celorŭ din Viena şi sperămŭ, că discusiunile din delegaţiunĭ vorŭ aduce puţină lumină în acésta cestiune.

UNIREA BULGARILORŬ.

Telegramele cele mai nouĕ:

Lembergŭ, 21 Octomvre. Din Petersburgŭ se telegrafiază către »Przeglond«: Aci *s'au arestatŭ trei călugărĭ* bulgarĭ şi o *călugăriţă*, carĭ adunau în ascunsŭ *banĭ pentru o insurecţiune în Macedonia.*

Constantinopolŭ, 22 Octomvre. O *notă circulară a Porţii* către puterĭ *propune* întrunirea unei *conferinţe* în Constantinopolŭ. Nota ḑice: „In faţa concentrării trupelorŭ *grecescĭ*, dér mai alesŭ a celorŭ *sêrbescĭ* şi spre a împedeca vĕrsărĭ de sânge, Pórta apelézĕ la puterile semnatare ale tractatului din Berlinŭ şi le rógă a provoca pe ambasadorii lorŭ din Constantinopolŭ sĕ se întrunéscă la o conferinţă luândŭ parte şi Turcia şi sĕ reguleze afacerile Rumeliei amĕsuratŭ drepturilorŭ de suveranitate ale Sultanului *pe basa tractatului dela Berlinŭ. Conferinţa va avé sĕ se ocupe esclusivŭ cu regularea afacerei rumeliote.*“ — Pórta s'a alăturatŭ definitivŭ la cele trei puterĭ imperiale şi sprijinesce programulŭ acelora pentru restabilirea *statului quo ante.* Insărcinatulŭ de afacerĭ englesŭ *White* a declaratŭ Porţii, că Salisbury nu va păsi în nicĭ unŭ modŭ în contra integrităţii imperiului otomanŭ. — Representantulŭ bulgarŭ s'a esprimatŭ către ambasadorĭ, că regele Serbiei nu numai că a refusatŭ a primi misiunea specială a prinţului Bulgariei, ci a lăsatŭ sĕ înainteze şi trupe spre graniţa bulgară. Representantulŭ bulgarŭ adause, că puterile nu suntŭ în necunoscinţă despre hotărîrea principelui d'a se supune decisiunei lorŭ. Aceeaşĭ comunicare a făcut'o elŭ şi Porţii.

Varna, 22 Octomvre. *Pórta îşĭ continuă mĕsurile sale militare.* Numĕrulŭ trupelorŭ turcescĭ dislocate la graniţele bulgară, rumeliotă şi sêrbéscă se calculézĕ aḑĭ în cercurile turcescĭ la 100,000 ómenĭ şi se prevede în celŭ mai apropiatŭ timpŭ întregirea lorŭ la 130,000—150,000.

Sofia, 22 Octomvre. Lumea de aci se miră, că unele foi francese publică telegrame anunţândŭ că e *panică în Sofia.* Aşa ceva nu e. Aci se aşteptă în linişte eventualităţile ce s'arŭ puté ivi şi se facŭ cu zelŭ pregătirĭ d'a opune resistenţă în casŭ de nevoiă. Serbia încă n'a rĕspunsŭ la nota bulgară. *La graniţă domnesce linişte.*

Belgradŭ, 22 Octomvre. In faţa atitudinei duşmane a Serbiei faţă cu Bulgaria, representanţii marelorŭ puterĭ au ţinutŭ erĭ la ambasadorulŭ italianŭ o desbatere mai lungă, la care s'a tractatŭ asupra facerei unei *note colective către Serbia.* Nota ar avé scopulŭ sĕ împedece isbucnirea orĭ-cărei acţiunĭ duşmane a Serbiei şi sĕ o facă atâtŭ pe acésta câtŭ şi pe Bulgaria sĕ aştepte conferinţa. Representantulŭ turcescŭ n'a luatŭ parte la desbatere.

Bucurescĭ, 22 Octomvre. Asiguratâ deocamdată Bulgaria de unŭ atacŭ turcescŭ, dér temêndu-se în fiece momentŭ de o *invasiune a armatei sêrbescĭ*, ale cărei anteposturĭ au intratŭ erĭ pe teritoriu bulgarŭ, tóte trupele Bulgariei ce se aflau până acum în Rumelia, afară de 6000 de ómenĭ, se vorŭ întrebuinţa pentru a întări cele două armate, dintre care una se concentrézĕ împrejurulŭ Sofiei, cealaltă se aşéḑă la graniţa sêrbéscă.

Atena, 22 Octomvre. Oficerĭ grecĭ se vorŭ duce în Italia, ca sĕ cumpere 2000 catârĭ. — Se crede că mesagiulŭ tronului pentru redeschiderea camerelorŭ va lămuri situaţiunea. Ambasadorii vorŭ aştepta acestŭ mesagiu, înainte d'a face nouĕ representaţii guvernului.

Salonicŭ, 22 Octomvre. *Moslimii din munţii Rhodope* s'au adresatŭ către guvernatorulŭ vilaietului, *Kiemali-paşa*, oferindu-se *a lua armele* în contra Bulgarilorŭ revoltaţĭ. Paşa însă i-a sfătuitŭ sĕ 'şĭ modereze zelulŭ lorŭ şi sĕ lase evenimentelorŭ cursulŭ lorŭ. — Din vilaietulŭ de aci şi alŭ Kosovei s'au isgonitŭ şi s'au trimisŭ la graniţa bulgară mai mulţĭ *individĭ suspecţĭ* că propagă panbulgarismulŭ.

Londra, 22 Octomvre. *Guvernulŭ englesŭ continuă a pleda pentru recunóscerea unirei* Bulgariei cu Rumelia. *Elŭ ar fi gata* în acestŭ casŭ *sĕ concédă* órecare *mulţămire* chiarŭ şi *aspiraţiunilorŭ Serbiei.* Elŭ continuă chiarŭ a interveni pentru prinţulŭ Alexandru, pe când Rusia nu vrea sĕ'lŭ lase nicĭ măcar ca guvernatorŭ în Filipopolŭ.

Petersburgŭ, 22 Octomvre. *O invasiune turcéscă în Rumelia* ar fi tóte aşa de periculósă, ca şi o eventuală esecutare condusă de Rusia, Austro-Ungaria séu de amêndouĕ. De aceea mai bine se silescŭ puterile a aduce o *resolvare prin mijlóce curatŭ diplomatice.* Spre scopulŭ acesta se întrunesce în Constantinopolŭ o conferinţă formală, ér *în Atena şi Belgradŭ se vorŭ face paşĭ noui* spre a împedeca incidente din acéstă parte. Pentru viitórea conferinţă se va institui unŭ felŭ de *organŭ esecutivŭ*, printr'o *comisiune internaţională ce se va trimite eventualŭ la Sofia*, ca sĕ aducă pe Bulgarĭ la supunere. Neisbutindŭ acésta, atuncĭ *comisiunea va fi însărcinată sĕ conducă acţiunea trupelorŭ turcescĭ ce arŭ interveni*, ca astfelŭ sĕ înlăture câtŭ se póte pericolele acestei acţiunĭ. — „Journal de St. Pétergurg« regretă, că Serbia şi Grecia îşĭ continuă înarmările şi arată necesitatea, ce esistă pentru Rusia mai multŭ ca pentru orĭcare altă putere, *d'a preveni lupte în care s'arŭ ucide fraţii.*

DIN REICHSRATHULŬ AUSURIACŬ.

Şedinţa camerei deputaţilorŭ dela 19 Octomvre n., în care s'au continuatŭ desbaterile asupra proiectului de rĕspunsŭ la discursulŭ tronului, a fostŭ una din cele mai interesante. Reproducemŭ în resumatŭ discursurile cele mai însemnate, fiindŭ vorba de certele naţionale dintre Germanĭ şi Boemĭ.

Deputatulŭ *Gregr*, unulŭ dintre conducĕtorii Cehilorŭ tinerĭ, ḑice că escesele dela Königinhof şi din alte părţĭ au fostŭ provocate de poporaţiunea germană. Dacă e adevĕratŭ, ceea ce stă chiar în actulŭ de acusaţiune alŭ procurorului, că gimnasticii germanĭ au insultatŭ în Königinhof poporaţiunea boemă, au scuipatŭ asupra ómenilorŭ, au pălmuitŭ copii pe stradă, ba au bătutŭ chiar până la sânge pe câţiva ómenĭ, atuncĭ întrebŭ: Aţĭ puté afla în lume vr'o poporaţiune, care sĕ priméscă în linişte acestea? Şi dacă ar esista o asemenea poporaţiune, n'ar fi acésta o dovadă, că n'are nicĭ o ideă de onóre naţionala? Şi n'ar fi acésta *o dovadă de laşitate şi indolenţă, care arŭ fi mai multŭ de compătimitŭ decâtŭ întrégа afacere?* Nicĭ compatrioţii noştri germanĭ nu suntŭ curaţĭ de fapte urîte, isvorîte din ura naţională. Le amintescŭ escesele din Arnau, Reichenberg, Langenbruck, unde n'au provocatŭ Cehii. Le amintescŭ grozavulŭ casŭ din Olbersdorf, unde unŭ industriaşŭ boemŭ a fostŭ atacatŭ de Germanĭ, strigându-i: »Omorîţĭ pe cânele boemŭ!« Sĕrmanulŭ omŭ espiră în birtulŭ unde fù transportatŭ greu rănitŭ.

Este unŭ mijlocŭ, ḑise Gregr, *d'a se puté aduce acestui imperiu liniştea şi pacea;* discursulŭ tronului l'a esprimatŭ. *Egală iubire şi egală îndreptăţire pentru interesele tuturorŭ popórelorŭ.* Pentru acésta însă Germanii trebue sĕ renunţe la nenorocita poftă d'a domina. Acéstă posiţiune egalŭ îndreptăţită se numesce egalitatea

tuturorŭ popórelorŭ statului. Acésta-i formula magică, prin care s'arŭ puté potoli flacările ce ardŭ. *In hoc signo vinces.*

Deputatulŭ Dr. *Knotz,* unulŭ dintre coriferii partidei germane din Boemia, rĕspundêndŭ deputatului cehŭ, ḑice, că dela începutulŭ erei constituţionale Boemia a fostŭ totdéuna câmpulŭ celorŭ mai violente frecărĭ naţionale. Aḑĭ însĕ *Boemia a devenitŭ* de faptŭ *unŭ câmpŭ de luptă naţională* între Germanĭ şi Cehĭ. Amintesce escesele din Prachatitz, Libotz şi Semil. Ura Cehilorŭ se îndréptă mai alesŭ în contra şcólelorŭ reuniunei germane. In ţinuturĭ mixte, acei părinţĭ, carĭ îşĭ trimitŭ copii în şcólele germane, suntŭ espuşĭ celorŭ mai brutale acte de violinţă. Vorbitorulŭ citéză câteva casurĭ. In Königinhoff atacurile asupra Germanilorŭ din partea Cehilorŭ suntŭ la ordinea ḑilei. *Autorităţile nu facŭ nimicŭ* pentru scutulŭ Germanilorŭ. Organele poliţienescĭ, representanţa comunală aţîţară acéstă ură şi sprijiniră tóte actele violente îndreptate contra Germanilorŭ. Junimea cehă se dreséză în modŭ sistematicŭ în contra Germanilorŭ. La o ocasiune, s'a arestatŭ totŭ unŭ Germanŭ, motivându-se acésta că vréu sĕ-lŭ apere de Cehĭ. Aceştia dau cânilorŭ lorŭ nume ca *Herbst* şi *Weitlof*, ér pe Germanii îi numescŭ *cânĭ Guvernatorulŭ şi autorităţile nu dau nicĭ unŭ sucursŭ Germanilorŭ* când Cehii comitŭ escesse, dér pentru Cehĭ sarŭ îndată. Numai Germanii suntŭ proscrişĭ, ei sĕ-şĭ ajute singurĭ când brutalii contrarĭ le spargŭ capetele. Guvernatorulŭ e pentru Cehĭ unŭ alŭ doilea Nepomuk, care la fiece denunţare le sare în ajutorŭ.

Guvernulŭ, ḑice Dr. Knotz, *sĕ ne dea unŭ guvernatorŭ* probatŭ, unŭ vechiu soldatŭ *crescutŭ în tradiţiunile germane-austriace.* O astfelŭ de schimbare va schimba şi referinţele. Sub masca împăciuirei şi a egalei îndreptăţirĭ i-a succesŭ acestui guvernŭ a aprinde ura de rasă a Slavilorŭ în contra Germanilorŭ la cea mai înaltă potentă, a deştepta pretenţiunile contrarilorŭ d'a supune şi perde pe poporulŭ germanŭ. Guvernulŭ nu şi-a împlinitŭ programa, d'a împăciui naţiunile.

Că situaţiunea în armată nu e aşa de strălucită, ci că şi acésta e cuprinsă de esaltaţiunea naţională, o dovedesce o circulară confidenţială a ministrului de rĕsboiu, prin care comandanţii de corpurĭ suntŭ însărcinaţĭ a aminti oştirii, ca sĕ evite certele naţionale. Dr. Knotz citéză casurĭ, în care soldaţĭ germanĭ au fostŭ bătuţĭ şi insultaţĭ de soldaţĭ cehĭ, ba până şi unŭ colonelŭ germanŭ. Judecătorii au ajunsŭ instrumentele arbitrarietăţii cehe. Clerulŭ germanŭ în Boemia stă sĕ péră. Cu autonomia Boemiei s'ar sancţiona slavisarea, cehisarea ei, ar însemna şi căderea Vienei. *Nu asociaţĭ,* îndémnă Dr. Knotz, *la cestiunea orientală,* care atinge atâtŭ de multŭ interesele Austriei, *şi o cestiune germană-austriacă. Mai bine sĕ murimŭ ca Germanĭ, dacâtŭ sĕ ne corupemŭ ca Cehĭ.*

Ministru-preşedinte *Taaffe* rĕspunde D-rului Knotz. Elŭ ia în apĕrare pe guvernatorulŭ Boemiei, ḑicêndŭ că se află într'o grea situaţiune. Elŭ nu admite afirmaţiunea, că guvernatorulŭ apĕră numai pe Cehĭ în contra Germanilorŭ şi nu şi *vice versa.* Elŭ îşĭ face datoria pretutindenea. Ministrulŭ Taaffe respinge acusările aduse armatei. (Stânga face larmă, strigêndŭ că acusările suntŭ drepte. — Ministrulŭ strigă iritatŭ şi lovesce în masă. Mare mişcare în cameră şi pe galerii. Preşedintele sună clopoţelulŭ şi provócă pe cei de pe galerii sĕ nu dea semne de aprobare séu dasaprobare, căcĭ altfelŭ va da ordinŭ sĕ-ĭ dea afară Deputatulŭ *Fiegl* cere cuvêntulŭ, ca sĕ róge pe preşedinte a chema la ordine pe ministrulŭ Taaffe. Preşedintele i-lŭ refusă. Deputaţii începŭ a se certa între sine. Deputatulŭ Dr. *Foregger* ḑice că acestea suntŭ *stărĭ croate.* Larma continuă. Deputaţii forméză grupe în sală. Preşedintele nu se mai aude. In fine ia cuvêntulŭ prinţulŭ *Liechtenstein* şi larma începe a se potoli.)

Deputatulŭ *Liechtenstein* ḑice, că nu se potŭ ignora celelalte rase. *Puterea Austriei în viitorŭ se baséză pe mulţămirea popórelorŭ sale.* Trebue căutatŭ unŭ *modus vivendi* cu ele.

Şedinţa se închide, după ce se mai schimbă câteva vorbe între deputatulŭ Dr. Plener şi preşedintele camerei.

SCIRILE ḐILEI.

Têrgulŭ de tómnă, ce s'a ţinutŭ în sĕptĕmâna acésta în Braşovŭ, a fostŭ fórte slabŭ. Cai n'au fostŭ mai de focŭ, vite multe dar fără preţŭ. O păreche de boi, carĭ altă dată se vindéu cu 200 fl., de rêndulŭ acesta s'arŭ fi vêndutŭ cu 120 fl., dar nicĭ cu acestŭ preţŭ nu se găséu cumpĕrătorĭ. Totŭ asemenea au fostŭ vênḑărĭ slabe şi în alte lucrurĭ.

—0—

In ḑilele trecute nesăratulŭ »Ellenzek« se cătrănise cumplitŭ pe d. adv. *Leontinŭ Popŭ* din Cluşiu, fiindŭ că »cutezase« a'şĭ arăta dispreţulŭ faţă de noulŭ Maghiarŭ botezatŭ „Karacsony Mik'os«. Fóia coşutistă nu póte înţelege cum póte fi „lume românéscă" în Cluşiu. Dar fiindu'i obrazulŭ grosŭ, şi publicândŭ mereu năsdrăvănii, ca a doua ḑi sĕ 'le desmintă, scrie în numĕrulŭ dela 23 Octomvre din partea noului Maghiarŭ: „E dreptŭ, că unŭ Românŭ — cunoscutŭ alŭ meu — m'a mustratŭ, pentru că *portŭ flórea cânelui* (gyopár virág viseletéért), dar acesta n'a fostŭ Leontinŭ Popŭ, pe care numai din vedere ilŭ cunoscŭ şi niciodată n'am vorbitŭ cu elŭ". — De altmintrelea repetămŭ, că noulŭ Maghiarŭ, care e controlorŭ la oficiulŭ de vamă, e jidovŭ séu arménŭ, de vreme ce fără mustrare 'şĭ-a bătutŭ jocŭ de numele părinţilorŭ sĕi.

—0—

Din Monorŭ ni se scrie, că *culesulŭ* porumbului (cucuruzului) s'a finitŭ. Bucate suntŭ destule, dar preţulŭ lorŭ e de nimicŭ; lipsa de banĭ e fórte mare, ér dările cele multe vorŭ aduce pe economĭ la sapă de lemnŭ. Sĕmĕnăturile de tóte suntŭ fórte frumóse.

—0—

Din Cohalmŭ i-se scrie lui »Ellenzék,« că *scóla de statŭ,* ce s'a înfiinţatŭ acolo, nu e cercetată decâtŭ de 20 de scolarĭ. „Ce e dreptŭ, acesta este unŭ numĕrŭ bagatelŭ — ḑice corespondentulŭ — dar nu trebue sĕ uitămŭ, că locuitorii din Cohalmŭ în preponderanţă suntŭ Sasĭ şi că acestia nu 'şĭ trimitŭ copii lorŭ la şcóla unguréscă de statŭ; acésta deşi nu o pricepemŭ, dar ni-o putemŭ esplica: e téma ce o au de maghiarisare; din contră însĕ nicĭdecum nuĭ aflămŭ motivată procederea conducĕtorului cărţilorŭ funduare de acolo, care e oficialŭ alŭ statului maghiarŭ, şi cu tóte acestea şi elŭ îşĭ trimite copii la scóla săséscă.« La acestea observă „Ellenzék:» „Daună că corespondentulŭ nu ne-a comunicatŭ şi numele acestui domnŭ cinstitŭ, pentru ca sĕ-lŭ putemŭ da publicităţii.« — Cum se vede, după năsdrăvanulŭ »Ellenzek« nu-i cinstitŭ celŭ ce'şĭ trimite copii la altă şcólă decâtŭ la cea unguréscă. Şi ce laudă ar fi pentru noi Românii acéstă recinste!"

—0—

Ni se comunică din Bêrladŭ scirea, pe care o dămŭ sub tótă reserva, că mai multe *regimente* române *s'arŭ fi trimisŭ la Prutŭ,* ca sĕ împedece o eventuală trecere a Ruşilorŭ în România, carĭ arŭ fi concentraţĭ în Basarabia în mare numĕrŭ.

—0—

Ni se comunică, că cu ocasiunea arestării preotului *Roşu* din Sebeşŭ pentru proclamaţia »irredentă,« notarulŭ *Savu* ar fi făcutŭ unŭ raportŭ, în care ḑicea, că „bine ar fi când preotulŭ nu s'ar mai întórce din închisóre.« Amŭ dori sĕ nu se adeverĕscă acéstă durerósă scire; numiiulŭ d. notarŭ ne-ar puté desluşi în acéstă privinţă.

—0—

S'a pensionatŭ căpitanulŭ cl. I. *Ionŭ Curescu* dela regim. de inf. Nr. 63 ca invalidŭ, cu domiciliulŭ în Bistriţa.

—0—

Concertulŭ datŭ aséră de d. *Dem. Popovicĭ* ne-a doveditŭ, că ceea ce au scrisŭ foile din Sibiiu despre escelenta voce şi artistica predare a d-sale este pe deplinŭ justificatŭ. Piesele esecutate de d. Popovicĭ au fostŭ primite cu aplause îndelungate. Vomŭ reveni.

—0—

O comisiune militară din Sofia a sositŭ, prin Bucurescĭ-Predealŭ, în Ardealŭ ca sĕ cumpere 1200 de cai.

—0—

„Naţiunea« scrie: „Se ḑice că, peste câteva ḑile, pe lângă visita principelui şi principesei de corónă alŭ Austriei, MM. LL. Regele şi Regina vorŭ primi la castelulŭ Peleşŭ şi pe principele de corónă alŭ Germaniei.«

—0—

Ni se comunică, că aséră Vinerĭ *a arsŭ* casa, grajdulŭ şi alte dependinţe ale subjudelui *Paraschivă* din Sebeşŭ.

—0—

„Românulŭ« scrie: »In urma unorŭ afirmaţiunĭ cu totulŭ greşite, privitóre la d-nii Ocăşanu, Sĕcăşanu şi Bănciulescu publicate de »L'Indépendance belge,« luate de „Le Siècle,« reproduse de „Le Temps,« d. Bengescu, printr'o scrisóre adresată oficiosului »Le Temps« restabilesce órecum faptele. Insărcinatulŭ nostru d'afacerĭ dela Paris uită însĕ sĕ adauge că, deşi d-nii Ocăşanu, Sĕcăşanu şi Droc-Bănciulescu nu au fostŭ espulsaţĭ pentru că scriau la »L'Indépendance,« suntŭ alţĭ duoi carĭ, goniţĭ au fostŭ pentru acestŭ din urmă motivŭ.«

—0—

Generalulŭ de honveḑĭ *George Klapka* va sosi, ḑice »Buk. Tgbltt,« le finele acestei lunĭ în Bucurescĭ, ca sĕ termine în numele consorţiului tractările privitóre la legarea linielorŭ ferate Têrgu-Mureşului-Tulgheşŭ şi Bacău-Peatra-Tulgheşŭ.

—0—

Dămŭ, după »Curierulŭ« din Iaşĭ, următórea scire, a cărei responsabilitate rĕmâne tótă pe séma »Curierului« iaşanŭ: „O monedă a regelui Atila s'a găsitŭ în comuna Conceştii din judeţulŭ Dorohoiu la loculŭ de unde, în anulŭ 1812, s'au scosŭ mai multe scule şi unŭ tronŭ în sidefŭ, carĭ s'au espediatŭ pentru museulŭ din St. Petersburg ca darŭ din partea ţĕrei. Intêmplarea a-duse ca acéstă monedă séu medalia, sĕ fiă conservată din acelŭ timpŭ de rezeşulŭ Alexandru Mazuru, dela care a ajunsŭ în posesiunea d-lui Iacobŭ Livescu, care aflându-se acum în Iaşĭ ne-au făcutŭ plăcerea de a o vedea şi noi. Ca metalŭ este simplu plumbŭ de mărimea unei ruble, pe recto e efigia Regelui cu inscripţia: Rex Attila, 441, ér pe verso Aquileia şi priveliştea unui oraşŭ întăritŭ, décă nu cum-va a însĕşĭ cetăţei Aquileia. Apropo de sculele şi tronulŭ ce menţionămă mai susŭ: Cunoscŭ óre academicianii noştri,

FOILETONŬ.

Mănăstirea dela Bicsadŭ.

Am avutŭ ocasiune a ceti în ḑiarulŭ d-vóstre descrierĭ despre unele mănăstirĭ române, însĕ durere, nu parŭ a fi îmbucurătóre cele ce sĕ petrecŭ în sînulŭ lorŭ. Şi eu la rêndulŭ meu, fără a voi sĕ imitezŭ pe acelŭ scriitorŭ, vinŭ a face cunoscutŭ publicului românŭ mănăstirea din ţinuturile nóstre, o mănăstire rusă-română, din comitatulŭ Sătmarŭ, situată în mijloculŭ ţĕrei Oaşului lângă comuna Bicsadŭ, dela care sĕ şi numesce mănăstirea dela Bicsadŭ. Acéstă mănăstire aşeḑată pe unŭ dealŭ ce oferă o privelişte din cele mai frumóse şi romantice, este încunjurată ca o fortărĕţă de munţii din jurŭ. De natură sĕ vede a fi destinată a fi o cetăţuiă a culturei. Ce sĕ te facĭ însĕ décă muritorii sĕ parŭ a nu înţelege vocea naturei.

Şi la acéstă mănăstire ca la cele mai multe sĕ află unŭ chipŭ séu icónă, a preacuratei Vergure Maria în onórea căreia se ţinŭ prasnice la cele două sĕrbătorĭ consfinţite S. Marie, adecă la S. Maria »mare« si »mică," de care numire se servesce poporulŭ nostru. In ḑilele amintite poporaţiunea alérgă din cele mai depărtate ţinuturĭ, din Sătmarŭ, Ugocia şi Marmaţia, spre a puté serbă cu mai mare pompă acele sĕrbătorĭ. Sĕ adună atâta poporŭ încâtŭ loculŭ spaţiosŭ ce este pusŭ la disposiţiunea credincioşilorŭ, este deplinŭ ocupatŭ, ba aşa înbulzélă e încâtŭ abia sĕ póte lumea mişca. Sĕ întêmplă că unii la ocasiunĭ de aceste îşĭ periclitéză chiar viéţa, cum bună-óră, s'a întêmplatŭ în anulŭ acesta, că a fostŭ strivitŭ unŭ credinciosŭ de mulţimea ce se îndesuia. Veḑĭ bine venindŭ din tóte părţile Românĭ, Ruşi (rutenĭ), Şvabĭ, Catolicĭ, ş. a., într'unŭ numĕrŭ fórte mare unii spre a'şĭ împlini votulŭ, alţii din pietate, când mulţĭ se mărturisescŭ şi cuminecă, alţii în fine ér din curiositate şi ca sĕ ia parte la têrgŭ.

Totŭ cu aceste ocasiunĭ serbătorescĭ se ţinŭ adecă în loculŭ amintitŭ şi têrgurĭ de totŭ bine visitate, aflându-se de vênḑare totfelulŭ de articule, afară de animale. Poporulŭ vine cu dinarulŭ sĕu din depărtare şi poporŭ multŭ, mulţĭ banĭ aduce.

Unde se varsă sumele strînse? Ce se face pentru binele acelui poporŭ, care aduce ultimulŭ sĕu dinarŭ, ca vĕduva din scriptură? Ore Veneratulŭ Ordinariatŭ diecesanŭ din Gherla, sub a cărui jurisdicţiune sĕ află acea mănăstire şi în a căruia sinŭ e situată, primesce pe fiecare anŭ nisce sume câtŭ de micĭ spre scopurĭ culturale? Orĭ dóră împărţescŭ călugării séu ordulŭ Basilicanŭ ştipendii tinerilorŭ lipsiţĭ, născuţĭ din acelŭ poporŭ ce-şĭ aduce crunta sa sudóre la acestŭ locŭ? Este mănăstirea óre unŭ centru de binefacere pentru poporulŭ sĕrmanŭ ce se află jurŭ-împrejurŭ? După scirea mea, nu e nicĭ una nicĭ alta, părinţii ordului fără sĕ fiă, întrebaţĭ séu controlaţĭ de cineva, dispunŭ după placulŭ lorŭ de totŭ venitulŭ.

Dela începutŭ amintii, că mănăstirea e mixtă ruso-română. Română căcĭ este pe teritoriu românŭ, stă sub jurisdicţiunea episcopului românŭ, ba încă şi dintre cei trei călugărĭ unulŭ este românŭ crescutŭ anume pentru de-a strînge veniturĭ dela Românĭ. Aşa poftesce politica ordului. Rusă este mănăstirea deórece atêrnă în privinţa disciplinară dela provincialulŭ rusescŭ din Muncaciu, maioritatea călugărilorŭ este rusă. După terminarea sĕrbătorilorŭ unŭ trimisŭ alŭ ordului din Muncaciu, firesce rusŭ, vine sĕ culégă totŭ venitulŭ, ér călugărilorŭ le lasă numai atâta câtŭ le este neapĕratŭ de lipsă pentru susţinerea vieţei, pe lângă economisarea frumósei averĭ aparţinătóre mănăstirei.

Primisulŭ (stariţulŭ) rusŭ vine dér şi duce cu sine banii adunaţĭ. Spre ce scopurĭ îi întrebuinţéză e tréba lorŭ, însĕ modesta mea părere ar fi sĕ se facă întrebare unde se aşéḑă dinarii culeşĭ dela Românĭ, încă şi de pe teritoriu românŭ? Au dóră suma de câteva mii venitŭ anualŭ tótă se folosesce numai spre a cresce unŭ călugărŭ într'unŭ deceniu? La noi ceştĭ sĕracĭ din diecesa

déçă acele antice nu conţinŭ órecarĭ inscripţiunĭ interesante pentru istoria ţĕrei nóstre?“

Remaghiarisarea Ungurilorŭ valachisaţĭ şi revalachisarea bisericei maghiarisate.

Deva, 20 Octomvre 1885 st. n.

Curiósă coincidenţă! Pre când Maghiarii din comitatulŭ Huniădórii, basaţĭ pe falsulŭ temeiu, că în acestŭ comitatŭ ar esista Ungurĭ valachisaţĭ, conturbândŭ linişteа, ce până acuma a domnitŭ în poporŭ, se încércă a propaga, pe căi neertate, maghiarisarea şi propriaminte a convertì la confesiunea ev. reformată pe unii copilandri românĭ beţĭ din Bârcea mică: în biserica reformată din Deva, sĕ dascoperŭ icóne depinse (zugrăvite) pe păreţĭ, care mai pe susŭ de tótă îndoiala atestă, că acea biserică a fostŭ odată română, gr. or. cu hramulŭ St. Niculae.

Sĕ vedemŭ şi pe una şi pe alta.

Notarulŭ de cercŭ maghiarŭ din Peştişulŭ de josŭ, căruia îi place a umbla mai totdéuna cu capulŭ plinŭ, în una din Duminecele lunei Septemvre a. c. nu cu bună intenţiune, eşindŭ în Bârcea mică, (comnuă aparţinĕtóre notariatului sĕu,) a datŭ peste msce ómenĭ — asemenea bine trăiţĭ, — carĭ acopereau şura unui locuitor de acolo, aci apoi notarul respectiv, plin de curentul politicei dominante, cu multe şi marĭ promisiunĭ, falsificândŭ adevĕrulŭ istoricŭ, a provocatŭ pe acei ómenĭ, sĕ se lapede de confesiunea lorŭ străvechiă gr, or. şi sĕ tréçă la cea reformată, ḑicândŭ, că ei suntŭ de origine Maghiarĭ şi numai slăbănogii lorŭ protopărinţĭ s'au făcutŭ Românĭ, promiţându-le totodată, că în casŭ, déçă vorŭ trece, li se va face biserică şi că în timpŭ de 20 anĭ nu vorŭ trebui sĕ plătéscă la popă nimicŭ. După aceste apoi notarulŭ a întratŭ în casa omului, a cărui şură se acoperea, şi făcură o listă, în care sĕ însemnară trei-ḑeĭ şi trei de inşĭ.

Cumcă acéstă amăgire numai la instigarea notarului s'a întêmplatŭ, se vede şi de acolo, că în Dumineca următóre, dintre cei însemnaţĭ pe listă, nu s'a presentatŭ nicĭ unulŭ la popa celŭ românescŭ, ca sĕ'şĭ insinue trecerea, în a doua Dumineçă însĕ, mergêndŭ notarulŭ în comună, s'au dusŭ la popa celŭ românescŭ, carele nefiind acasă, lucrulŭ a rĕmasŭ într'atâta, în a trei-a Dumineçă er nu s'a presentatŭ nimenĭ la popa, fiindŭ că notarulŭ nu venise în comună şi aşa numai în a patra Dumineçă când érăşĭ eşı notarulŭ în comună, sĕ presentară, la popa celŭ românescŭ, dér nu toţĭ cei însemnaţĭ în listă, ci numai 13 inşĭ, între cari suntŭ şi copii micĭ, ér cei mai mulţĭ copilandri minorenĭ. Este caracteristicŭ, că unulŭ dintre cei scrişĭ pe listă, provocatŭ fiindŭ sĕ mérgă şi elŭ la popa, ca sĕ'şĭ insinue trecerea a ḑisŭ „Nu mĕ ducŭ, fiind că acuma sunt treazŭ, dér când m'aţĭ scrisŭ pe listă eram beatŭ.“

Acei 13 au fostŭ duşĭ apoi cu două căruţe din Peştişŭ la popa reformatŭ de acolo unde au fostŭ împărtăşiţi, dumenecaţĭ şi pe cum ḑicŭ unii, dóră şi juraţĭ, apoi duşĭ la notarulŭ celŭ cu musca pe căciulă, au fostŭ din nou îmbĕtaţĭ şi în urmă trămişĭ acasă la Bârcea mică, unde acuma neîncetatŭ sĕ cértă cu cei rĕmaşĭ credincioşĭ confesiunei lorŭ adevĕrate, timbrându-se unii pe alţii cu cele mai murdare espresiunĭ, precum: „Calvin spurcatŭ« ş. a. — Noi altmintrelea credemŭ, că aceştĭ 13 se vorŭ reîntórce érăşĭ la sinulŭ bisericei lorŭ orientale.

Nu potŭ tăcé împrejurarea prea semnificativă, că: memoraţii propagatorĭ ai maghiarisării au îndemnatŭ pe preotulŭ românŭ din Bârcea mică sĕ se facă reformatŭ, promiţêndu-i 2000 fl. dar au fostŭ respinşĭ cu disprețŭ.

Venindŭ acéstă neiertată conturbare de religiune la cunoşcinţa autorităţii bisericeşcĭ gr. or., Venerabilulŭ D-nŭ Ioanŭ *Papiu* protopresbiterulŭ tractului Devei, de care sĕ ţine şi comuna cu pricina, numai decâtŭ a făcutŭ arătare la autoritatea politică respectivă, ca notarulŭ aventurierŭ sĕ fiă trasŭ în cercetare disciplinară şi aspru pedepsitŭ. Resultatulŭ însĕ este până acuma necunoscutŭ.

II.

Sĕ vedemŭ pĕ cealaltă. — Din incidentulŭ, că nou alesulŭ episcopŭ reformatŭ Dominicŭ Szász din Cluşiu, visitândŭ parochiele mai însemnate din diecesă a anunţatŭ, că va onora şi pe credincioşii sĕi din Deva cu presenţa sa; autoritatea parochială reformată voindŭ a primi pe episcopulŭ cu biserica curăţită şi reparată, a datŭ în întreprindere văruirea ei pe din lăuntru.

Dar ce sĕ veḑĭ? când murarii (ḑidarii) au începutŭ sĕ dea josŭ varulŭ celŭ vechiu de pe pĕreţĭ, s'au arătatŭ sfinţii părinţi, jurŭ-împrejurŭ, în tótă splendórea lorŭ, depinşĭ conformŭ ritului orientalŭ, spre cea mai mare uimire a fiilorŭ lui Arpadŭ, carĭ susţineau şi încă continuă a susţinea, că în timpii mai vechĭ aicĭ în Deva n'a fostŭ nicĭ unŭ românŭ; din cele arătate pe pĕreţii bisericei însĕ, se potŭ convinge că sântulŭ lăcaşŭ, în carele astă-ḑĭ Ungurii reformaţĭ de aicĭ, laudă pe Dumneḑeu, odinióră a fostŭ biserică română gr. or. şi după cum sĕ constată din o înscripţiune aflătóre totŭ acolo, cu hramulŭ: Sântulŭ Nicolae. — Sĕ atrage atenţiunea istoricilorŭ şi archeologilorŭ românĭ asupra acestei împregiurărĭ de mare însemnetate!

UNŬ MODELŬ DE SOLGĂBIRĔU.

Beiuşĭ, 15 Octomvre 1885.

D-le Redactorŭ! Cu ochii plinĭ de lacrimĭ prindŭ condeiulŭ în mână, ca sĕ vĕ comunicŭ abusulŭ mai recentŭ comisŭ de nesăţiosulŭ solgăbirĕu Beliczey faţă cu unulŭ dintre cei mai onorabilĭ cetăţenĭ ai opidului nostru, numai din simpla causă că e Românŭ. Casurile cele mai din urmă — cele 2 alegerĭ de notarĭ (Budurésa şi Uilacŭ) precum şi acesta mai recentŭ, dovedescŭ pe deplinŭ, că activitatea sa e pornită numai şi numai în contra Româniloŕŭ din locŭ şi jurŭ, firescŭ lucru că tóte aceste la indemnulŭ şi sfatulŭ d-lui Benedek, care pare a fi însărcinatŭ cu purtarea condicei în causele de interesŭ pentru rassa domnitóre.

Modelulŭ Beliczey, actualulŭ solgăbirĕu este prea bine cuposcutŭ nu numai înaintea celorŭ dela comitatŭ, ca unulŭ care'şĭ împlinesce cu acurateţă misiunea sa (?) ci şi înaintea Româniloŕŭ ca şi unŭ complice în zadarnicele nisuinţe de stîrpire şi nimicire a naţiunei romănesci. „Totŭ ce e romanŭ sĕ péră“ e devisa lui. Mai de multe orĭ şĭ-a datŭ silinţa dênsuŭ dimpreună cu d-lŭ Benedek (actualulŭ not.) sĕ eschidă pe Românii din Beiuşŭ — carĭ suntŭ în maioritate — dela orice influinţă în afacerile opidane, aşa d. e. cu ocasiunea alegerii *representanţilorŭ oraşului“* s'a folositŭ de mijlócele cele mai clandestine pentru ajungerea scopului, prigonindŭ astfelŭ totŭ ce e română fără de nicĭ o cruţare.

In acésta posiţiă nu prea plăcută se află de presente şi d-lŭ Popa Teodorŭ, care recursese pentru licenţă spre a puté tăia carne de vită cornută regulatŭ; acéstă cerere i s'a acordutŭ de către solgăbirĕu, dar sub condiţiunĭ aspre, şi anume: elŭ sĕ fiă îndatoratŭ a tăia carne de vită în decursŭ de 3 lunĭ regulatŭ, la dincontră va fi condamnatŭ la o despăgubire óreşĭ care; voindŭ a renunţa la acéstă licenţă sĕ fiă îndatoratŭ a-o face acésta cu 3 lunĭ mai nainte.

Firesce d-lŭ Popa T. s'a provĕḑutŭ cu vite îndestulitóre şi nutreţŭ pentru ele, fiindŭ că se apropiă érna, şĭ-a deschisŭ măcelăria (mesernịţă), prin ceea ce preţulŭ cărnei a scăḑutŭ dela 18 cr. la 16 cr.: $^1/_2$ Chlgr.

Măcelarulŭ celŭ vechiu — o venitură, dar fiindŭ singurelŭ în Beiuşŭ şi făcêndŭ din 1 Chlgr. numai $^3/_4$, s'a înavuţitŭ şi acum desconsiderŭ pe cei ce l'au adusŭ ca şagarţŭ înainte cu 20—25 de anĭ vĕḑêndŭ că are concurentŭ a coborîtŭ preţulŭ până la 12 cr. $^1/_2$ Chlgr. Totŭ acésta a făcut'o şi d-lŭ Popa T. *Rivalulŭ sĕu credea*, că d-lŭ Popa T. va fi constrînsŭ *sĕ abḑică* şi elŭ éră va puté ridica preţulŭ.

Acéstă împrejurare era binevenită pentru orăşenĭ, pentru că acuma deoparte fiecare, chiar şi celŭ mai sĕracŭ putea sĕ-şĭ împlinéscă pofta de a mânca carne de vită cornută, ér de altă parte publiculŭ cruţa la ḑi celŭ puţinŭ 12—14 fl.

Măcelarulŭ vechiu vĕḑêndu-se astfelŭ despoiatŭ de procentele cele marĭ, cu carĭ era îndatinatŭ de mai nainte s'a simţitŭ óreşĭ-cum vătămatŭ în drepturile sale avitice (?); decĭ a recursŭ — banii — la d-lŭ solgăbirĕu pentru ca sĕ-şĭ revóce licenţa acordată D-lui Popa, căcĭ altcum nu póte sĕ-şĭ susţină măcelăria şi sĕ-i trimită şi d-lorŭ Beliczey şi Benedek gratisŭ carne pe lângă preţulŭ de acuma.

De sigurŭ recursulŭ a fostŭ bine alcătuitŭ pentrucă la câteva ḑile numai ce se pomenesce d-lŭ Popa c'unŭ avisŭ din partea pretorelui în care i se nulifica licenţa acordată mai nainte cu 10—14 ḑile. D-lŭ Popa şĭ-a luatŭ advocatŭ, cu care a mersŭ la solgăbirĕu dar acesta se nisuia a-i capacita în totŭ modulŭ sĕ se lase de propusŭ; dar dupăce advocatulŭ s'a dechiaratŭ, că va apela de se va întêmpla orĭ şi ce, d-lŭ pretore i-a rĕspunsŭ: »vei apela, dar deşi vei dobêndi te voiu controla în continuu şi-ţĭ voiu causa mai multŭ nĕcazŭ decâtŭ bine.« cu acésta s'a depărtatŭ d-lŭ Popa.

Mergêndŭ la părinţi spre ai vede D-lŭ Lazarŭ Georgiu advocatŭ în Vinga, D-lŭ Popa i-a enaratŭ causa sa, cerêndŭ — ca şi omulŭ necăjiţĭ — sfatŭ, ce ar fi de făcutŭ? D-lŭ Lazarŭ la încuragiatŭ Sfătuindu-lŭ sĕ mérgă la D-lŭ Benedek, sĕ-lŭ róge sĕ accelereze aplanarea causei din ceşţiune, dar la rogorea D-lui Popa l'a însoţitŭ şi D-lŭ Lazarŭ. Intrebândŭ acum de D-lŭ Benedek „cum de abusară Domnialorŭ de legĭ?« şi asemenĕ lucrurĭ n'ar fi ertatŭ sĕ se întêmple, a fostŭ îndrumatŭ sĕ iasă afară din cancelăria, poreclindu-lŭ de revoluţiunariu (lázitó) şi cu cuvintele *nincsen semmi joguk ügyeinkbe beleavatkozni“* a închisŭ uşa după ei.

Acésta se întêmplă cu unŭ bărbatŭ diplomatŭ, decĭ vĕ puteţĭ închipui de ce tractare se potŭ împărtăşi cetăţenii din clasa mai de josŭ şi indeosebi Românii de prin jurŭ, carĭ adese sunt în contactŭ cu D-lŭ Benedek.

Veritas.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ «Gaz. Trans.»)

VIENA, 24 Octomvre. — „Pester Lloyd“ anunţă, că Banca austro-ungară a hotărîtŭ, ca sĕ se înainteze o petiţiune la 27 Octomvre din partea ambelorŭ guverne pentru reînoirea privelegiului Băncii.

ATENA, 25 Octomvre. — Discursulŭ tronului, cu care se deschide camera, constată că prin revoluţiunea din Rumelia ostică s'a periclitatŭ status quo în Orientŭ. Apĕrarea intereselorŭ Elinilorŭ constrînge pe Grecia sĕ ia mĕsurĭ militare.

SOFIA, 24 Octomvre. — Rapórte d'ale prefecţilorŭ anunţă, că trupele sêrbescĭ se pregătescŭ continuu la graniţă. Voluntarĭ regulaţĭ plécă, ca sĕ ocupe liniile de apĕrare.

DIVERSE.

Amanţii părăsiţĭ. — Nimicŭ nu este mai comicŭ ca amanţii părăsiţĭ. Femeii nui pare rĕu: şi-a părăsitŭ amantulŭ, s'a sfîrşitŭ orĭ-ce între dênşii, nicĭ nu se mai gândesce la elŭ. Şi déçă, din întâmplare, îşĭ mai aduce aminte de dênsulŭ, apoi numai defectele lui le pune 'nainte, ér nu şi calităţile. Călĕtoria amorósă a femeei este cu totulŭ variabilă: aḑĭ este icĭ, mâne colo, poimâne dincolo, şi asa mai departe. Erĭ, te iubeamŭ; astă-ḑĭ... nu-mĭ mai vorbi, nu sciu nimicŭ! Bărbatulŭ, din contră, suferă şi se gândesce într'una la iubita-i necredinciósă. o chiamă îi scrie.... Unŭ amantŭ părăsitŭ, după ce adresase trădătórei mai multe scrisorĭ, sfîrşi prin ă-i trămite următorulŭ biletŭ: »Vino de mĕ vĕḑĭ, celŭ puţin de curiositate!«

***

Inaintea tribunalului corecţionalŭ. — Preşedintele întrébă pe acusatŭ:

— Acusatule, spune-ţĭ numele şi pronumele.

— Aide de! d-le preşedinte, se vede că eştĭ de curêndŭ aicĭ! De când viu aicĭ, n'a fostŭ nicĭ unŭ preşedinte, care sĕ nu mĕ cunóscă.

Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.
Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureşianu.

…terlei flămêndḑescŭ numai din o mie florenĭ cincĭ teologĭ …anŭ, şi pe lângă tóte lipsele, mulţămită lui D-ḑeu între ei crescŭ mulţĭ ómenĭ bravĭ. Apoi cum de tocmai călugării suntŭ aşa de scumpĭ? Consumă ei aşa marĭ …me, ca ajungêndŭ sântiţĭ sĕ folosésçă tóte veniturile …mai spre a se îngrăşa?

După ce glótele de poporŭ se depărtéză dela mănăstire, cu alte cuvinte după ce s'a finitŭ timpulŭ culesului de banĭ, călugăriĭ întorcŭ spatele la contribuens …bs, fără sĕ întindă unŭ paharŭ de apă, după lunga obositórea peregrinare. Cu câtŭ este venitulŭ mai …sŭ, cu atâta mai mare bucuriă între fraţĭ. De celŭ …dă venitulŭ nicĭ vorbă nu e, pe acela trecêndŭ os…ţulŭ nu mai vorŭ sĕ-lŭ cunóscă.

A visita locurĭ de aceste de pietate este unŭ actŭ …mosŭ şi creştinescŭ, ba potŭ ḑice că este de doritŭ, … aceste locurĭ sĕ fiă sporite şi între Românĭ, însĕ sub … condiţiunĭ nu cum suntŭ cele dela Bicsadŭ.

Déçă aruncămŭ o privire la mănăstirile din apusŭ, … Francesii, Italianĭ séu Germânĭ găsimŭ că aḑĭ cele mai …le suntŭ locurĭ de binefacerĭ, totŭ atâtea lacaşurĭ de …tate, nisce asilurĭ binecuvêntate pentru poporulŭ din …. Aicĭ déçă îşĭ şi dă poporulŭ dinariulŭ, şi-lŭ re…esce în altă formă. Nu cum se întêmplă la mânăs… nóstră, care de unŭ seculŭ nicĭ până la acelŭ nivelŭ nu s'a putatŭ ridica, sĕ aibă déçă nu alta, măcarŭ o biserică, spaţiósă acomodată numerosului poporŭ ce-o cercetéză, poporulŭ credinciosŭ sĕ-şĭ pótă împlini rugăciŭnile sale cu tótă linişteа, nu sĕ fiă silitŭ a primi si cuminecătura pe lângă asistinţă de gendarmi cum sĕ întêmplă aicĭ de comunŭ în ḑilele festive.

Au călugării din Bicsadŭ o bisericuţă, în care déçă intră 200 de ómenĭ e plină şi de întră mai mulţĭ nu se potŭ mişca. Mulţimea poporului e silită a sta afară şi a păzi păreţii şi de este timpulŭ urîtŭ, a suferi tóte viscolele.

Din acéstă causă se întêmplă, ca poporulŭ adunatŭ trebue sĕ se cuminece sub paza gendarmilorŭ, deórece poporulŭ vine cu miile şi fiesce care voiesce sĕ priméscă trupulŭ lui Christosŭ, câtŭ sĕ póte de iute şi în asemenĭ impregiurărĭ déçă preotulŭ n'ar fi bine păzitŭ l'ar turti mulţimea. Apoi ce se atinge de ordŭ aicĭ acela nu este cunoscutŭ, umblă poporulŭ din susŭ în josŭ fără sĕ fiă însciinţatŭ când ce se va întêmpla, când şi care preotŭ va servi, adecă în care limbă română orĭ rusă. Este mare îmbulzéla, dér nicĭ confusia nu e mai mică.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Octombre st. n 1885.

Rentă de aurŭ 4%	97.95
Rentă de hârtiă 5%	90.55
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	124 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	108.50
Bonurĭ rurale ungare	102.75
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.25
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 50
Bonurĭ rurale transilvane	101.70
Bonurĭ croato-slavone	102.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	97.70
Imprumutulŭ cu premiu ung.	117 60
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.
Renta de hârtiă austriacă	82.—
Renta de arg. austr.	82 25
Renta de aurŭ austr.	108 80
Losurile din 1860	139 75
Acţiunile băncel austro-ungare	865 —
Act. băncel de creditŭ ung.	285 25
Act. băncel de creditŭ austr.	283.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	125.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 11 Octomvre st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	89	90
Renta rom. amort. (5%)	92½	93
» convert. (6%)	87	88
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	32	33
Credit fonc. rural (7%)	100	101½
» » » (5%)	86½	87½
» » urban (7%)	97½	98½
» » » (6%)	91	92
» » » (5%)	81	82
Banca naţională a Românieĭ	1083	1100
Ac. de asig. Dacia-Rom.	250	255
« » » Naţională	205	212
Aurŭ	12.50	13.
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.02	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 24 Octombre st. n 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.78	Vênd.	8[illegible]
Argint românesc	»	8.70	»	8.[illegible]
Napoleon-d'orĭ	»	9.92	»	9.[illegible]
Lire turcescĭ	»	11.17	»	11.[illegible]
Imperialĭ	»	10.15	»	10.[illegible]
Galbenĭ	»	5 87	»	5.[illegible]
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.[illegible]
Ruble Rusescĭ	»	122.—	»	123.[illegible]
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

☞ *Numere singuratice à 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei" se potŭ cumpĕra în tutungeria lui I. GROSS.*

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a tei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	5.00	7.45	—
Predealŭ (	—	9 45	12.50	—
Predealŭ (	—	9.47	1.09	—
Timişŭ	—	10.11	1.40	—
Braşovŭ (	—	10.44	2.27	—
Braşovŭ (	6.22	10,51	2.55	—
Feldióra	7.01	11.18	3.38	—
Apatia	7.33	11.36	4.17	—
Agostonfalva	8.01	11.51	4.47	—
Homorodŭ	8.45	12.23	5.42	—
Haşfaleu	10.10	1.19	7.37	—
Sighişóra (	10.29	1.30	8.01	—
Sighişóra (	10.39	1.37	8.21	—
Elisabetopole	11.19	2.05	9.05	—
Mediaşŭ	11.54	2.25	9.43	—
Copsa mică	12.12	2.36	10.02	—
Micăsasa	12.56	—	6.20	—
Blaşiu	1.30	3.13	6.59	—
Crăciunelŭ	1.45	—	7.15	—
Teiuşŭ	2.11	3.40	7.43	—
Aiudŭ	2.55	4.01	8.29	—
Vinţulŭ de susŭ	3.17	—	8.55	—
Uióra	3.24	—	9.04	—
Cucerdea	3.31	4.24	9.12	—
Ghirisŭ	4.09	4.49	10.23	—
Apahida	5.36	—	12.32	—
Cluşiu (	5.56	5.58	12.59	—
Cluşiu (	6.08	6.08	—	8.00
Nedeşdu	6.29	—	—	8.34
Ghirbĕu	6.45	—	—	8.59
Aghirişŭ	7.00	—	—	9.34
Stana	7.26	—	—	10.16
Huiedinŭ	7.48	7.14	—	11.04
Ciucia	8.28	7.43	—	12 17
Bucia	8.47	—	—	12.47
Bratca	9.06	—	—	1.21
Rév	9.26	8.22	—	2.05
Mező-Telegd	10 01	8.48	—	3.08
Fugyi-Vásárhely	10.20	—	—	3.39
Várad-Velinţe	10.30	—	—	3.55
Oradia-mare (	10.37	9.13	—	4.05
Oradia-mare (	10.51	9.18	10.37	—
P. Ladány	12.37	10.31	12.59	—
Szolnok	2.58	12.07	4.45	8.22
Buda-pesta	6 00	2.10	10.05	10.30
Viena (	6.35	2.45	10.50	—
Viena (	3.00	8 00	6.05	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	—	7.15	—	—	—
Budapesta	6.47	1.45	3.15	6.20	8.00
Szolnok	10.37	3.44	7.29	9.11	11.40
P. Ladány	1.44	5.21	8.27	11.26	2.31
Oradea mare	5.33	6.41	—	1.28	—
Várad-Velencze	—	—	9.45	2.00	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.59	2 11	—
Mezö-Telegd	—	7.14	10.28	2.34	—
Rév	—	7.42	11.36	3.18	—
Bratca	—	—	12.10	3.41	—
Bucia	—	—	12.43	4.01	—
Ciucia	—	8.31	1.31	4.26	—
Huiedin	—	9.01	2.56	5.08	—
Stana	—	—	3.29	5.27	—
Aghiriş	—	—	4.00	5.50	—
Ghirbĕu	—	—	4.18	6.02	—
Nedeşdu	—	—	4.36	6.24	—
Cluşiu (	—	10.01	5.05	6.43	—
Cluşiu (	12.05	10.16	—	7.03	—
Apahida	12.31	—	—	7.26	—
Ghiriş	2.16	11.24	—	8.51	—
Cucerdea (	3.12	11.43	—	9.31	—
Cucerdea (	3.32	11.45	—	9.43	—
Uióra	3.41	—	—	9.51	—
Vinţulŭ de susŭ	3.50	—	—	9.58	—
Aiudŭ	4.25	12.08	—	10.24	—
Teiuşŭ	4.50	12.22	—	10.44	—
Crăciunelŭ	5.41	—	—	11.28	—
Blaşŭ	6.02	12.57	—	11.44	—
Micăsasa	6.40	—	—	12.18	—
Copşa mică	7.00	1.27	—	12.36	—
Mediaşŭ	[illegible]	1.45	—	1.22	6.01
Elisabetopole	—	2.06	—	1.56	6.40
Sigişóra	—	2.31	—	2.34	7.20
Haşfaleu	—	2.50	—	3.02	8.01
Homorod	—	3.48	—	4.41	10.05
Agostonfalva	—	4.19	—	5.30	11.02
Apatia	—	4.34	—	6.03	11.37
Feldióra	—	4.53	—	6.35	12.14
Braşovŭ (	—	5.20	—	7.14	1.09
Braşovŭ (	—	5.30	—	—	1.50
Timişŭ	—	6.07	—	—	2.48
Predealŭ (	—	6.32	—	—	3.23
Predealŭ (	—	7.30	—	—	4.56
Bucurescĭ	—	11.35	—	—	9.40

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.09	—	3.56
Alba-Iulia	11.46	—	4 27
Vinţulŭ de josŭ	12.20	—	4.53
Şibotŭ	12.52	—	5.19
Orăştia	1.19	—	5.41
Simeria (Piski)	1.48	—	6.08
Deva	2 35	—	6.39
Branicĭca	3.04	—	7.04
Ilia	3.36	—	7.29
Gurasada	3 50	—	7.41
Zam	4.25	—	8.12
Soborşin	5.09	—	8.49
Bĕrzova	5.56	—	9.29
Conopŭ	6.18	—	9.49
Radna-Lipova	6.57	6.14	10.23
Paulişŭ	7.12	6.30	10.37
Gyorok	7.27	6.47	10.52
Glogovaţŭ	7.56	7.17	11.18
Aradŭ	8.10	7.32	11.32
Szolnok (	2.39	12.00	4 57
Szolnok (	3.16	12.14	5.10
Budapesta	7.10	2.10	8.16
Viena	—	8.00	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ acceleratŭ	Trenŭ omnibus
Viena	11.00	7.15	—
Budapesta	8.05	1.45	8.0[illegible]
Szolnok (	11.02	3.44	11.40
Szolnok (	11.12	4.02	12.00
Aradŭ	3.37	7.53	5.2[illegible]
Glogovaţŭ	4.13	—	6.19
Gyorok	4.38	—	6.46
Paulişŭ	4.51	—	7.00
Radna-Lipova	5.10	—	7.23
Conopŭ	5.38	—	7.5[illegible]
Bêrzova	5.57	—	8.10
Soborşin	6.42	—	5.5[illegible]
Zam	7.14	—	9.2[illegible]
Gurasada	7.43	—	9.5[illegible]
Ilia	8.01	—	10.17
Branicĭca	8.21	—	10.3[illegible]
Deva	8.47	—	11.0[illegible]
Simeria (Piski)	9.05	—	11.2[illegible]
Orăştiă	10.10	—	12.2[illegible]
Şibotŭ	10.43	—	12.5[illegible]
Vinţulŭ de josŭ	11.04	—	1.2[illegible]
Alba-Iulia	11.19	—	1.40
Teiuşŭ	12 05	—	2.2[illegible]

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.55	8.25
Aradulŭ nou	6.25	1.21	8.36
Németh-Ságh	6.50	1.46	8.54
Vinga	7.19	2.18	9.13
Orczifalva	7.38	2.36	9.25
Merczifalva	7.56	2.53	9.36
Timişóra	8.42	3.40	10 06

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Simeria	6 30	11.50	2.2[illegible]
Streiu	7.05	12.27	3.00
Haţegŭ	7.53	1.19	3.49
Pui	8.46	2.10	4.40
Crivadia	9.33	2.57	5.2[illegible]
Baniţa	10.11	3.35	6.0[illegible]
Petroşenĭ	10.43	4.04	6.[illegible]

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.07	12.25	5 00
Merczifalva	6.40	1.16	5.50
Orczifalva	6.51	1.34	6.07
Vinga	7.08	2.04	6.32
Németh-Ságh	7.23	2.25	6.53
Aradulŭ nou	7.40	2.54	7.24
Aradŭ	7.50	3.10	7.40

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Petroşenĭ	6.49	9.33	5 2[illegible]
Baniţa	7.27	10.14	6.08
Crivadia	8.06	10 54	6.4[illegible]
Pui	8.50	11.27	7.3[illegible]
Haţegŭ	9.31	12 17	8 0[illegible]
Streiu	10.16	12.58	8 4[illegible]
Simeria	10 53	1,35	9.1[illegible]

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.